

Áheitan á danska uttanríkisráðharran

Oddagrein

NÚ eru skjótt fyra mánaðir síðani, at eitt suður-afrikanskt skip við føroyinginum Sigmundi Andreassen sum skipara varð tikið í Suðurlandsk havinum og ført til oynda Réunion.

ORSØKIN til hendingina skal vera tann, at skipið hevur siglt í fronskum farvatni uttan at geva boð frá sær. Síðani er passið tikið frá vágginginum, sum í dag kennir seg sum tiknan fanga av fransum á hesi fjarskotnu oyndi.

VIÐ Sosialin í dag sigur Sigmundur Andreassen, at hann kennir seg fullkomiliga tiknan á bóli av fronsku myndugleikunum. Skipanin á oyndi er meirilíki eini mánu sigur hann við blaðið.

HÓAST fleiri royndir er gjørdar at fáa Sigmundi passið aftur, so hevur dómsvaldið á oyndi ikki latið við seg koma. Danskir mynduleikar og nú seinast eisini danski uttanríkisráðharrin hevur lagt seg upp í málið, men tað skilst, at tað gongur sera strítið at fáa nakað samskiptið í lag.

EFTIR okkara tykki má hetta vera ein uppgáva hjá ikki bert danska uttanríkisráðgjafinum men eisini hjá Føroya landsstýri og entá Amnesty. Tí einki siviliserað land - og tað mugu vit ganga út frá, at Frakland er - hevur loyvi til at halda fólk sum fanga á henda hátt.

VIT kenna ikki orsøkin til støðutakanina hjá fronsku myndugleikunum og hví tað er so avgerandi, ikki at loyva føroyska skiparanum av aftur oyndi. Men ein grundgeving átti at verið komin fyrri langari tíð síðani, tað er fullkomiliga ómenniskjansligt og ábyrgdarleyst at lata tey avvaraðandi heima vera í slíkari óvissu.

BÆÐI Danmark og Frakland eru limir av tí felagsskapi, sum vanligja breggia sær av effektiviteti, samstarvi tvørturum landamark, friði og demokratisum og siviliseraðum víðurskiptum. Men hvussu kann tað so vera til, at ein føroyskur skipari skal vera afturhildin í skjótt eitt hálvt ár í fullkomnari óvissu og uttan nakra sum helst skuldsætið júst í einum hjálondunum hjá einum ES-landi?

NÚ frættist so aftur, at eitt annað fiskiskip, eisini við føroyskum skipara og við fleiri øðrum føroyingum umborð, skal verða tikið í Indiska havinum og er nú á veg til Réunion. Alvápnarir franskir hermenn eru umborð á Borðoyarnesi og megu fiskimenninir kenna seg sum ringast brotsmenn, soleiðis fronsku myndugleikarnir bera seg at.

VIT kunnu sjálvandi ikki siga nakað um, hví hetta hendir, men tað má vera ein mannarættur í ár 1998 at verða virður sum fólk og ikki sum brotsmenn, áðrenn nokur rættarsak hevur verið. Tað virkar sum um at mennirnir eru dømdir uppá forðing.

VIT vilja við hesum harðliga átala framferðina hjá fronsku myndugleikunum og heita á danska uttanríkisráðharran persónliga at seta seg í samband við sín franska starvsfelag og fyrliggja honum málið. Hetta er so sanniliga ikki tann viðferð, sum franskir fiskimenn, ið fiska ólógliga um okkara leiðir, fáa. Eingin ivi skal vera um, at teir, ið fiskað hava ólógliga, eiga at fáa revsing, men tað finnst tað lógir og reglur fyrri.

Sosialurin

Viðmerking:

Hugleiðing um samráðingarávtalu

(1. partur)

JOHN SMITH SKRIVAR

Ílla fór hon - tjóðin

Undir seinna heimsbardaga vóru Føroyar myrkalagdar av bretska hersetingarvaldinum. Hetta var gjørt til tess at forða figgindanum at siggja, hvat fyrst í Føroyum.

Sannfært um, at nógv fór at bliva skrivað og sagt í sambandi við fróðaðu samráðingarnar millum Føroyar og Danmark nú tann 10. juni 98, mundu flest øll verða, sum fylgt høvdu við og sostatt vistu av, hvat samráðst fór at bliva um: Heimastýrisskipanin - einar suvernar Føroyar - endurgjald í sb. við bankamálið, ein upphædd, har talað verður um millum 1/1 - 2 1/2 mia kr. Herumframt kemur so niðurgjalding av uttanlandsskuld uppá 4-5 mia. kr. og hvussu henda afturgjalding verður relaterað til ein komandi oljupolitik. Og so »tilvildarlígt« undirgrunda fundurin millum Tony Blair og Poul Nyrup, meðan 10. juni samráðingarnar fara fram.

Tað kann hava verið hetta fyrirgjalding teir kalla: »Stillaðrenn stormin«, men helst er talan um nakað annað. Málið tykist vera tað øvugt: Tað tykist sum um einhvør makt (statsmaktin helst?) vil forða (føroyingum) (og danska almenninginum) at siggja, hvat tað er, sum fer fram, og serliga kanska, hvat tað er, sum kemur at fara fram í Føroyum.

At samráðingar skuldu fara fram tann 10. juni 98 og at ríkisins figgimálaráðharrin skuldi luttaka og

leiða samráðingarnar, hvandi nærum óavmarkaðar politiskar heimildir og nær-um óavmarkaðar peningagjöldir at ráða yvir, boðaði frá einari heilt óvanligari stöðu. Í øllum førum, so skuldi verið talan um framúrskarandi tíðindatilfar.

Men gakk, tað hvørki hoyrdist ella sást eitt orð í miðlaheiminum um hesa størstu hendingina nakrantíð í føroyskari/danskari søgu.

Tey, sum komu úr Føroyum í sambandi við samráðingarnar, vóru sjálvandi øll vel informerað um bæði eitt og annað, meðan føroyingar í útleid høvdu yvirhøvur lítil hómung um, at nakað skuldi fara fram. Og tey, sum kanska vóru komin til Keypmannahavnar tveir dagar áðrenn fundin, gjørdust óviss og byrjaðu at spyrja seg fyrri, um tey nú høvdu misskilt okkurt.

Hugleiðingar undir samráðingum um eina avtalu

Uttan fyrri Christiansborg náttina til 11. juni 1998 Náttin 10/11. juni 1998...

Á veg inn í ein frælsari heim -

Á veg til lýðveldið Føroyar -

Á veg fram móti hinum suverena sjálvstøðuga statinum.

Á einum kamari á Christiansborg, á miðjari nátt, í myrkrinum, hin avgerandi fundurin...! Frammanvert borgina valdar teir: Eingi fólk, eingin ferðsla, ein tómur bussur stöður við skeltið - sum ein skotið gjøgnum náttina: Hvøllu brestirnar frá ventilum og brennioljupumpunum, tað bussurin accelererir og fer

oman móti Nyhavnini, har akkerið liggur slavið og formálsleyst. Á sjálvum plássinum ikki ein livandi vera. Undir einum dustlittum skurvtum víðarvækstri - blágrái av kulda - liggjandi sum rómverskir senatorar, tveir heimleysir, við brennandi eygum, avspeglandi teirra egnu botnleysu ræðslu. Millum teir - arrogant og þúra suveran - stendur sprittlösskan, beint upp og niður. Ovast uppi og longest burti sæst roðin úr einum loftsvindeyga... Av plássinum uttan fyrri kennist borgin tung, avstongd og avvísandi. Massiva, fleiri tons tunga víðargrundin, gjørd úr dyrkeypum oljubræddum bulum, gyrd við eldsmiðaðum besløgum, hongur tung og avgjørd á sínum oljuherðaðum hongslum... Inni á borgini - inni læstir í náttarkvirkunum,

horvnir aftan fyrri hesar pompøsu fasadur og hesi mattsvørtu vindeygu - ávegis - móti loysing: »Føroyingar - í máttarinnar fermiseraðu korridor - á Christiansborg -«?

Hví er tað nú altíð á nátt, at føroyingar og danir royndu sum frægast at sarga sít eigna reiður? - Hví komprimeraðar snarljós-samráðingar um mál tað tekur vikur at greiða? Hví er hetta fyrri óskil? - Og eru samráðingar ikki, av náttúru, bæði byrjanin og endin, ella verður ikki sagt. »Sum byrjanin so endin...!« Tí er tað nakað, ið hevur eykent víðurskiptini Føroyar/Danmark seinastu 10 árin, og er tað nakað, sum í tann mun hevur forpestað víðurskiptini landanna millum, so tykist hetta at hava verið tey úrslit stáðist hava av ymskum samráðingarfundum og avtalum, har tíð - stað og nóg so »tilvildarlígt« hendingar og so umstøður annars, hava verið meira avgerandi fyrri úrslit enn innihaldið í teim avtalum, sum gjørdar hava verið. Ella stutt sagt, vánaliga úrslitini hava øll bygt á vánaligar niðurstøður, gjørdar á náttligum hundavaktssamráðingum millum Statsmaktina og Føroya Landsstýri hesi seinastu 10 árin, meðan timingin av »tilvildarlígt« umhvørvisbumbum nærum hevur verið til eitt 13 tal.

Framhald á síðu 30

Tøkk

Hjartaliga takka vit tykkum øllum, sum sýndu samkenslu og hjálpsmi, tá ið okkara kæri sonur, beiggi, mammubeiggi og ommusonur

Eyðun Hammershaimb Smith

Tórshavn

doyði og varð jarðaður.

Ein serlig tøkk til prestarnar Berg Jacobsen í Keypmannahavn og Bjarna Bæk í Havn fyrri dyggan stuðul og troyst og annars øllum tykkum, sum á ymskan hátt veittu ugga og hjálpu, sendu heilsanir og fylgdu honum til hansara seinasta hvíldarstað.

Fyri tey avvarðandi
Tórfinn, Guðbjørg og Erla

Knívahvessari

Heimsins kvikasti knívahvessari.

At brúka bæði innan- og uttan-dura, t.d. tá ið tú fæst við fisk, umborð á bátinum, í kokinum, í havanum o.m.a.

RUSTFRITT STÁL!
LÍVLANGT GARANTI!

Eftir uml. 10 sekundum kanst tú hvesa øll slag av knívum.

Eisini knívar við sag ber til at hvesa. Lætt, skjótt og einfalt.

Ring, send fax ella bílegg her:
stk. knívahvessarar á 94,-

Navn:

Búst.:

Bygd/byur:

Heil- og smáola:

Pf. Herman Winther

240 Skopun • Tlf. 61620 • Fax 61158

TILBOÐ
BERT 94,-